

Uredba (EU) 2024/1781 o vzpostavitvi okvira za določitev zahtev za okoljsko primerno zasnovo za trajnostne izdelke, spremembi Direktive (EU) 2020/1828 in Uredbe (EU) 2023/1542 ter razveljavitvi Direktive 2009/125/ES

S to uredbo se vzpostavlja okvir za določitev **zahtev za okoljsko primerno zasnovo, ki jih morajo izpolnjevati izdelki, da se lahko dajo na trg ali v uporabo**, pri čemer je cilj izboljšati okoljsko trajnost izdelkov, da bi trajnostni izdelki postali pravilo in da bi se zmanjšal skupni ogljični odtis in okoljski odtis izdelkov v življenjskem ciklu, ter zagotoviti prosti pretok trajnostnih izdelkov na notranjem trgu.

S to uredbo se **vzpostavlja tudi digitalni potni list izdelka**, določene so obvezne **zahteve glede zelenih javnih naročil**, oblikovan pa je tudi okvir za **preprečevanje uničenja neprodanih potrošniških izdelkov**.

Ta uredba se uporablja za vse fizično blago, ki se da na trg ali v uporabo, vključno s sestavnimi deli in polizdelki.

Evropski zeleni dogovor je strategija Evrope za trajnostno rast, katerega cilj je preobraziti Unijo v pravično in uspešno družbo s sodobnim, konkurenčnim, podnebno nevtralnimi in krožnim gospodarstvom ter okoljem brez strupov. Določa ambiciozni cilj, da bi Unija do leta 2050 postala prva podnebno nevtralna celina. Priznava prednosti vlaganja v konkurenčno trajnost Unije z gradnjo bolj pravične, zelene in digitalne Evrope. Izdelki imajo ključno vlogo v tem zelenem prehodu. Evropski zeleni dogovor poudarja, da so trenutni proizvodni procesi in vzorci potrošnje še vedno preveč linearni in odvisni od pretoka na novo pridobljenih surovin, trgovanja z njimi, njihove predelave v blago, ki je na koncu odloženo v obliki odpadkov ali emisij, ter zato opozarja, da je nujno potreben prehod na model krožnega gospodarstva.

Ta uredba bo podpirala vzorce proizvodnje in potrošnje, ki bodo skladni s splošnimi cilji Unije glede trajnosti, med drugim cilji na področju podnebja, okolja, energije, rabe virov in biotske raznovrstnosti, in pri katerih bodo hkrati upoštevane omejitve našega planeta, in sicer tako, da bo vzpostavljen zakonodajni okvir, ki bo prispeval k nastajanju izdelkov, ki bodo združljivi s podnebno nevtralnimi, z viri gospodarnimi in krožnim gospodarstvom, zmanjšanju količine odpadkov ter zagotavljanju, da bo uspešnost vodilnih na področju trajnosti postopoma postala pravilo. Z njo bi morale biti določene nove zahteve za okoljsko primerno zasnovo, da bi se izboljšale trajnost, zanesljivost, popravljivost, možnost nadgradnje, možnost ponovne uporabe in možnost recikliranja izdelkov, povečale možnosti za obnovo in vzdrževanje izdelkov, obravnavala prisotnost nevarnih kemikalij v izdelkih, povečala energetska učinkovitost izdelkov in učinkovita raba virov, tudi kar zadeva možnost predelave strateških in kritičnih surovin, zmanjšalo pričakovano nastajanje odpadkov in povečala vsebnost recikliranih materialov v izdelkih ob hkratnem zagotavljanju njihove učinkovitosti in varnosti, omogočila ponovna izdelava in visokokakovostno recikliranje ter zmanjšala ogljični in okoljski odtis.

Časovnica uveljavljanja določb ESPR:

ESPR: tentative timeline & milestones



Več o novi uredbi pa boste lahko slišali na jesenskem seminarju, katerega bomo pripravili na ZEI.